

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 25. junija 2020*

„Pritožba – Zaposleni Satelitskega centra Evropske unije (Satcen) – Pogodbeni uslužbenec Satcen – Pritožbe zaradi psihičnega nadlegovanja – Upravna preiskava – Prošnja za pomoč – Začasna odstranitev uslužbenca z delovnega mesta – Disciplinski postopek – Odstranitev uslužbenca z delovnega mesta – Komisija za pritožbe pri Satcen – Podelitev izključne pristojnosti za odločanje v sporih zaposlenih Satcen – Ničnostna tožba – Člen 263, prvi in peti odstavek, PDEU – Odškodninska tožba – Člen 268 PDEU – Pristojnost sodišča Unije – Dopustnost – Izpodbojni akti – Pogodbena narava spora – Člena 272 in 274 PDEU – Učinkovito sodno varstvo – Člen 24(1), drugi pododstavek, zadnji stavek, PEU – Člen 275, prvi odstavek, PDEU – Načelo enakega obravnavanja – Obveznost obrazložitve, ki jo ima Splošno sodišče – Izkrivljanje dejstev in dokazov – Pravica do obrambe – Načelo dobrega upravljanja“

V zadevi C-14/19 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 10. januarja 2019,

Satelitski center Evropske unije (Satcen), ki ga zastopa A. Guillerme, avocate,

pritožnik,

drugi stranki v postopku sta

KEF, ki jo zastopata N. Macaulay, barrister, in A. Kunst, Rechtsanwältin,

tožeča stranka na prvi stopnji,

Svet Evropske unije, ki ga zastopata M. Bauer in A. Vitro, agenta,

intervenient na prvi stopnji,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi A. Arabadjiev (poročevalec), predsednik senata, P. G. Xuereb in T. von Danwitz, sodnika,

generalni pravobranilec: M. Bobek,

sodni tajnik: M. Longar, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 4. decembra 2019,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 19. marca 2020

* Jezik postopka: angleščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Satelitski center Evropske unije (Satcen) s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 25. oktobra 2018, KF/Satcen (T-286/15, EU:T:2018:718; v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to s tem, da je na eni strani razglasilo ničnost dveh sklepov direktorja Satcen o začasni odstranitvi KF z delovnega mesta oziroma o njeni odstranitvi z delovnega mesta ter sklepa komisije za pritožbe pri Satcen, izdanega v istem sporu, in na drugi strani s tem, da je Satcen naložilo, da zadevni osebi plača znesek 10.000 EUR kot odškodnino za nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpela ta oseba, delno ugodilo tožbi, ki jo je vložila KF.

Pravni okvir

- 2 Svet ministrov Zahodnoevropske unije (ZEU) je 27. junija 1991 na podlagi svojega sklepa z dne 10. decembra 1990 o sodelovanju v vesolju znotraj ZEU sprejel sklep o ustanovitvi centra za uporabo satelitskih podatkov.
- 3 Svet ministrov ZEU je z deklaracijo, sprejeto 13. novembra 2000 v Marseillu (Francija), razglasil Načelni sporazum Sveta Evropske unije z dne 10. novembra 2000 o ustanovitvi satelitskega centra v obliki agencije znotraj Evropske unije, ki vključuje pomembne elemente centra, ustanovljenega v okviru ZEU.
- 4 S Skupnim ukrepom Sveta z dne 20. julija 2001 o ustanovitvi Satelitskega centra Evropske unije (2001/555/SZVP) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 18, zvezek 1, str. 187) je bil ustanovljen Satcen, ki je začel delovati 1. januarja 2002.

Sklep 2014/401/SZVP

- 5 Sklep Sveta 2014/401/SZVP z dne 26. junija 2014 o Satelitskem centru Evropske unije in razveljavitvi Skupnega ukrepa 2001/555 (UL 2014, L 188, str. 73) v členu 2(1) in (3) določa, da je osnovna naloga Satcen podpiranje sprejemanja odločitev in ukrepanja Unije na področju skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) in zlasti skupne varnostne in obrambne politike (SVOP), vključno z misijami in operacijami Unije za krizno upravljanje, z zagotavljanjem, na zahtevo Sveta ali visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, proizvodov in storitev, ki so rezultat uporabe ustreznih vesoljskih zmogljivosti in dodatnih podatkov, vključno s satelitskimi posnetki in posnetki iz zraka, ter s tem povezanih storitev.
- 6 V skladu s členom 7(3) Sklepa 2014/401 je direktor Satcen pravni zastopnik tega centra. V skladu s členom 7(4) in (6), drugi pododstavek, točka (e), tega sklepa je ta direktor na eni strani odgovoren za zaposlovanje vsega drugega osebja Satcen in po drugi za vse zadeve v zvezi s tem osebjem.
- 7 Člen 8 Sklepa 2014/401 določa:
„1. Osebjem SATCEN, vključno z direktorjem, sestavlja pogodbeno osebje, zaposleno na najširši možni podlagi med državljani držav članic, in napoteni strokovnjaki.
2. Pogodbeno osebje imenuje direktor na podlagi zaslug ter poštenih in preglednih razpisnih postopkov.

[...]

5. Upravni odbor na predlog direktorja pripravi kadrovske predpise SATCEN, ki jih sprejme Svet.

[...]“

Kadrovski predpisi Satcen

- 8 Svet je s Sklepom 2009/747/SZVP z dne 14. septembra 2009 o kadrovskih predpisih Satelitskega centra Evropske unije (UL 2009, L 276, str. 1) sprejel Kadrovske predpise Satelitskega centra Evropske unije (v nadaljevanju: Kadrovski predpisi Satcen), katerih člen 2, naslovljen „Določbe, ki se uporabljajo za vse uslužbenec“, v odstavku 1 določa:

„Uslužbenec so podrejeni direktorju in so mu odgovorni za opravljanje svojih nalog, za katere se zavežejo, da jih bodo opravljali z največjo možno natančnostjo in vestnostjo.“

- 9 Člen 27 Kadrovskih predpisov Satcen določa:

„1. Uslužbenec ali nekdanji uslužbenec je disciplinsko odgovoren, če namerno ali iz malomarnosti ne ravna v skladu s svojimi obveznostmi po teh kadrovskih predpisih.

2. Kadar direktor izve za dokaze o neizpolnjevanju obveznosti v smislu odstavka 1, lahko sproži upravno preiskavo, s katero se preveri, ali je prišlo da takega neizpolnjevanja obveznosti.

3. Disciplinska pravila, postopki in ukrepi ter pravila glede upravnih preiskav so določeni v Prilogi IX.“

- 10 Člen 28 Kadrovskih predpisov Satcen, naslovljen „Pritožbe“, je v poglavju VIII teh kadrovskih predpisov, naslovljenem „Pritožbe in komisija za pritožbe“. Ta člen določa:

„1. Vsaka oseba, za katero veljajo ti kadrovski predpisi, lahko pri direktorju vloži zahtevo za sprejetje odločitve, ki se nanaša nanjo, v zadevah iz teh kadrovskih predpisov. Direktor obvesti zadevno osebo o svoji obrazloženi odločitvi v dveh mesecih od datuma zahteve. Če po izteku tega roka ni odgovora na zahtevo, se šteje, da gre za molk organa, ki pomeni zavrnitev zahteve, zoper katero se lahko vloži pritožba v skladu z naslednjimi odstavki.

2. Vsaka oseba, za katero veljajo ti kadrovski predpisi, lahko pri direktorju vloži pritožbo zoper akt, ki je imel zanjo negativne posledice, ne glede na to, ali je direktor sprejel odločitev ali pa ni sprejel nobenega od ukrepov, predpisanih v kadrovskih predpisih. Pritožbo je treba vložiti v treh mesecih. [...]

[...]

5. Če so bile izčrpane vse možnosti v prvem poskusu (interna upravna pritožba), se uslužbenec za rešitev lahko obrne na komisijo za pritožbe [pri Satcen].

Sestava, delovanje in posebni postopki tega organa so navedeni v Prilogi X.

6. Sklepi komisije za pritožbe so zavezujoči za obe strani. Zoper sklepe komisije pritožba ni možna. Komisija lahko:

(a) odločitve, ki so predmet pritožbe, razveljavi ali potrdi;

(b) [Satcen] naloži povračilo vse materialne škode, ki jo je utrpel uslužbenec, začnši z dnem, ko je začel veljati sklep o razveljavitvi ukrepa;

(c) sprejme tudi odločitev, da mora [Satcen] v obsegu, ki ga določi komisija, povrniti potrebne stroške vlagatelja zahtevka, kakor tudi stroške, ki se nanašajo na prevoz in stroške bivanja zaslišanih prič. Ti stroški se izračunajo na podlagi člena 18 in Priloge VII k tem kadrovskim predpisom.“

11 Člen 1(1) Priloge IX h Kadrovskim predpisom Satcen določa:

„Kadar koli se v notranji preiskavi razkrije možna osebna vpletenost uslužbenca ali nekdanjega uslužbenca, se pod pogojem, da to ne škoduje preiskavi, zadevna oseba o tem hitro obvesti. V nobenem primeru se po končani preiskavi ne sme pripraviti sklepnih ugotovitev, v katerih je z imenom naveden uslužbenec, če ta ni imel možnosti dati pripombe v zvezi z dejstvi, ki se nanašajo nanj. Te pripombe se navedejo v sklepnih ugotovitvah.“

12 Člen 2 Priloge IX k tem kadrovskim predpisom določa:

„Po tem, ko je zadevni uslužbenec obveščen o vseh dokazih v spisu in po njegovem zaslišanju, lahko direktor na podlagi poročila o preiskavi:

[...]

(c) v primeru neizpolnjevanja obveznosti v smislu člena 27 Kadrovskih predpisov:
(i) odloči, da začne disciplinski postopek, predviden v oddelku 4 te priloge, ali
(ii) odloči, da začne disciplinski postopek pred disciplinsko komisijo.“

13 V Prilogi X, točka 1, k navedenim kadrovskim predpisom je določeno:

„Komisija za pritožbe je pristojna za reševanje sporov, ki izhajajo iz kršitev teh predpisov ali pogodb, predvidenih v členu 7 Kadrovskih predpisov. V ta namen je pristojna obravnavati pritožbe, ki jih proti sklepu direktorja vložijo zaposleni ali bivši uslužbenci ali njihovi dediči in/ali njihovi zastopniki.“

14 V Prilogi X, točka 4(b), k tem kadrovskim predpisom je določeno, da „[ima] pritožnik [pred komisijo za pritožbe] od prejema obvestila o odločitvi, ki je predmet pritožbe [...], na voljo 20 dni za predložitev pisne prošnje komisiji za pritožbe, da zadevno odločitev umakne ali spremeni“, in da se “[t]a prošnja [...] naslovi na vodjo upravnega in kadrovskega oddelka [Satcen], ki potrdi njen prejem in sproži postopek za sklic komisije“.

15 V skladu s Prilogo X, točka 2(a), (b), (d) in (e), Kadrovskih predpisov Satcen komisijo za pritožbe sestavljajo predsednik in dva člana, ki jih imenuje upravni odbor Satcen za obdobje dveh let izmed oseb, ki niso uslužbenci Satcen, in ki so pri izvajanju svojih nalog popolnoma neodvisni, prejemke predsednika in navedenih članov komisije za pritožbe pa določi upravni odbor Satcen.

Dejansko stanje

16 Dejansko stanje je bilo predstavljeno v točkah od 17 do 46 izpodbijane sodbe. Za potrebe tega postopka ga je mogoče povzeti tako.

17 Satcen je KF 1. avgusta 2009 za tri leta zaposlil kot pogodbeno uslužbenko za opravljanje nalog vodje upravnega oddelka tega centra.

18 V okviru ocenjevanja za ocenjevalni obdobji 2010 in 2011 je namestnik direktorja Satcen ugotovil nepravilnosti pri medosebnih odnosih na tem upravnem oddelku, zaradi česar je bila KF v ocenjevalnem obdobju 2010 dodeljena najnižja ocena. V okviru obeh ocenjevanj, ki jih je KF izpodbijala, je ta lahko podala svoje pripombe.

- 19 Direktor Satcen je z internim dopisom z dne 17. oktobra 2012 v okviru ustreznega ocenjevalnega postopka pooblastil namestnika direktorja, naj od zaposlenih zbere informacije o primernosti vedenja in medosebnih odnosih v Satcen. Direktor Satcen je v tem dopisu navedel, da je treba posebno pozornost nameniti položaju uslužbencev z vodstvenimi nalogami, zlasti vodij oddelkov, da se po potrebi razkrijejo morebitni položaji psihičnega pritiska ali nadlegovanja v skupinah teh uslužbencev.
- 20 Dvanajst uslužbencev se je 14. novembra 2012 direktorju Satcen in njegovemu namestniku pritožilo zaradi „težkega položaja, s katerim [so] se mora[li] spopadati več kot tri leta, da bi normalno opravljali [svoje] delo“, pri čemer so pojasnili, da je ta položaj „izhaja[l] iz ravnanja in obnašanja vodje upravnega oddelka, [KF]“.
- 21 Na začetku leta 2013 je namestnik direktorja Satcen ukrepal v skladu z internim dopisom z dne 17. oktobra 2012, tako da je 40 uslužbencem Satcen, ki so zaposleni v različnih oddelkih, poslal vprašalnik z več ponujenimi odgovori, v katerem so morali oceniti medosebne odnose s svojimi vodji oddelka. Namestnik direktorja Satcen je z internim dopisom z dne 7. marca 2013 direktorja obvestil, da „je [bilo]“ glede na odgovore na ta vprašalnik „jasno, da [je] glede na splošne negativne odgovore osebja upravnega oddelka z vodjo upravnega oddelka, [KF], obstaja[la] dejanska težava pri človeških odnosih“.
- 22 Direktor Satcen je z internim dopisom z naslednjega dne na podlagi člena 27 Kadrovskih predpisov Satcen namestniku direktorja Satcen naložil, naj zoper KF začne upravno preiskavo.
- 23 V okviru upravne preiskave je bil 24 uslužbencem Satcen 12. junija 2013 poslan vprašalnik z več ponujenimi odgovori, s katerim naj bi se ugotovilo, ali so bili deležni nekaterih vrst ravnanja, ki naj bi ga izvajala KF, in ali so sami utrpeli posledice takega ravnanja, ali pa so jih zaznali pri svojih sodelavcih. V tem vprašalniku so bili povprašani uslužbenci pozvani tudi, naj svoje odgovore utemeljijo s katerim koli pričevanjem ali dokazom. Od 24 uslužbencev, ki so bili tako povprašani, jih je odgovorilo 18.
- 24 KF je sočasno, potem ko je bila ocenjena za ocenjevalno obdobje 2012 in pri čemer je bila njena splošna uspešnost znova ocenjena kot nezadostna, z dopisom z dne 20. marca 2013 na eni strani izpodbijala to oceno in na drugi strani direktorja Satcen pozvala, naj sprejme ukrepe, potrebne za to, da se preneha stanje nadlegovanja, katerega žrtev naj bi bila sama.
- 25 Namestnik direktorja Satcen je 2. julija končal svojo preiskavo, pri čemer je ugotovil, da so dejstva, očitana KF, dokazana. V skladu s poročilom o preiskavi, ki ga je sestavil, je zadevna oseba s svojim ravnanjem „namerno, ponavljajoče se, trajno ali sistematično namerava[la] diskreditirati ali poniževati zadevne osebe“, „pri čemer so [bila] ta ravnanja, pripisana [KF], potrjena ter so glede na svojo naravo, pogostost in vpliv na nekatere člane osebja pomeni[la] psihično nadlegovanje“.
- 26 Naslednji dan je direktor Satcen z elektronskim dopisom, ki mu je bilo priloženo poročilo o preiskavi namestnika direktorja brez njegovih prilog, KF obvestil o ugotovitvah tega poročila. S tem elektronskim dopisom je bila zadevna oseba povabljena tudi na razgovor 5. julija 2013 za nadaljevanje postopka iz člena 2 Priloge IX h Kadrovskim predpisom Satcen.
- 27 Direktor Satcen je s sklepom z dne 5. julija 2013 ugotovil, da je njegov namestnik po svoji preiskavi ugotovil, da so bila ravnanja, očitana KF, potrjena in da so pomenila psihično nadlegovanje. Na podlagi te ugotovitve in po zaslišanju KF istega dne je odločil, da se po eni strani zoper zadevno osebo začne disciplinski postopek (v nadaljevanju: sklep o začetku disciplinskega postopka) in da se po drugi strani zadnjenavedena oseba začasno odstrani z delovnega mesta, vendar še naprej prejema plačo (v nadaljevanju: sklep o začasni odstranitvi).
- 28 Direktor Satcen je 23. avgusta 2013 določil sestavo disciplinske komisije in o njej obvestil KF.

- 29 KF je 28. avgusta 2013 pri direktorju Satcen vložila upravno pritožbo, med drugim zoper sklep o začetku disciplinskega postopka, sklep o začasni odstranitvi in sklep, s katerim naj bi ta direktor implicitno zavrnil njeno prošnjo za pomoč zaradi psihičnega nadlegovanja, za katero je menila, da se izvaja nad njo. Ta direktor je s sklepom z dne 4. oktobra 2013 to pritožbo v celoti zavrnil. KF je 2. decembra istega leta ta sklep izpodbijala pred komisijo za pritožbe.
- 30 Sestava disciplinske komisije je bila dokončno določena 11. septembra 2013.
- 31 Direktor Satcen je 25. oktobra 2013 disciplinski komisiji predložil poročilo, ki ga je v skladu s členom 10 Priloge IX h Kadrovskim predpisom prav tako poslal KF.
- 32 Predsednik disciplinske komisije je 28. novembra 2013 KF obvestil, da bo pred to komisijo zaslišana 13. ali 14. januarja 2014. V tem dopisu jo je pozval tudi, naj najpozneje teden pred zaslišanjem disciplinski komisiji pošlje pisne pripombe. Ker je predsednik disciplinske komisije zavrnil prošnjo KF za odlog njenega zaslišanja zaradi kratkega roka, ki ji je bil s tem določen, je zadevna oseba svoje pisne pripombe predložila 21. decembra 2013.
- 33 Disciplinska komisija je po tem zaslišanju, ki je končno potekalo 13. januarja 2014, 4. februarja istega leta izdala obrazloženo mnenje, v katerem je po eni strani soglasno ugotovila, da KF ni izpolnjevala svojih poklicnih obveznosti, in po drugi strani priporočila, da se degradira za vsaj dva razreda, da ne bi več mogla zasedati delovnega mesta z vodstvenimi nalogami.
- 34 Direktor Satcen je, potem ko je 25. februarja 2014 zaslišal KF, s sklepom z dne 28. februarja istega leta iz disciplinskih razlogov odredil njeno odstranitev z delovnega mesta (v nadaljevanju: sklep o odstranitvi), pri čemer naj bi ta sklep začel veljati en mesec po njegovem sprejetju.
- 35 Zoper sklep o odstranitvi je KF 17. aprila 2014 vložila upravno pritožbo, ki je bila zavrnjena s sklepom direktorja Satcen z dne 4. junija istega leta. KF je 12. junija 2014 sklep o odstranitvi izpodbijala pred komisijo za pritožbe.
- 36 Komisija za pritožbe je s sklepom z dne 26. januarja 2015 (v nadaljevanju: sklep komisije za pritožbe), ki je bil KF vročen 23. marca istega leta, po eni strani zavrnila predloga KF za odpravo sklepa o začetku disciplinskega postopka in sklepa o odstranitvi, ki ju je navedla v svoji vlogi z dne 2. decembra 2013, navedeni v točki 29 te sodbe, ter po drugi strani zavrnila vse pritožbene razloge, ki jih je zadevna oseba navedla zoper sklep o odstranitvi, kljub temu pa je odpravila zadnjenavedeni sklep v delu, v katerem je bil napačno določen datum začetka njegove veljavnosti.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- 37 KF je 28. maja 2015 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo, katere predmet je bil po eni strani predlog na podlagi člena 263 PDEU za razglasitev ničnosti domnevnega implicitnega sklepa o zavrnitvi njene prošnje za pomoč, sklepa o začetku disciplinskega postopka, sklepa o začasni odstranitvi, sklepa o odstranitvi, sklepa o zavrnitvi njene pritožbe zoper domnevni implicitni sklep o zavrnitvi njene prošnje za pomoč in sklepa komisije za pritožbe (v nadaljevanju: sporni sklepi), ter po drugi strani predlog na podlagi člena 268 PDEU, naj se Satcen naloži, da ji iz naslova premoženjske škode, ki naj bi jo s tem utrpela, plača znesek, ki ustreza neprejetim plačam, in iz naslova nepremoženjske škode, ki naj bi jo prav tako utrpela, znesek 500.000 EUR.
- 38 KF je v utemeljitev tožbe zlasti navedla, najprej, da mora biti mogoče, da Splošno sodišče nad sklepi organov Satcen opravi nadzor zakonitosti na podlagi člena 263 PDEU, saj naj bi šlo le za akte v zvezi z upravljanjem kadrov, ki jih je sprejela agencija Unije, in da v nasprotnem primeru ti ob kršitvi temeljnih načel Unije ne bi bili predmet sodnega nadzora, saj nadzora, ki ga opravi komisija za pritožbe, dejansko ni mogoče enačiti s sodnim nadzorom.

- 39 Dalje, KF je v utemeljitev svojih predlogov za razglasitev ničnosti sklepa o zavrnitvi njene prošnje za pomoč, sklepa o začetku disciplinskega postopka, sklepa o začasni odstranitvi in sklepa o odstranitvi navedla tožbene razloge, ki se nanašajo zlasti na kršitve načela dobrega upravljanja, načela nepristranskosti in načela spoštovanja pravice do obrambe.
- 40 Nazadnje, KF se je v utemeljitev svojih predlogov za razglasitev ničnosti sklepa komisije za pritožbe sklicevala na kršitev svoje pravice do učinkovitega pravnega sredstva, zlasti zaradi sestave komisije za pritožbe, ki naj ne bi izpolnjevala meril neodvisnega in nepristranskega sodišča. Poleg tega je na podlagi člena 277 PDEU podala ugovor nezakovitosti člena 28(6) Kadrovskih predpisov Satcen, ker naj bi bila komisija za pritožbe v skladu s to določbo edini organ za nadzor nad zakonitostjo sklepov direktorja Satcen, s čimer naj bi bili ti sklepi izvzeti iz vsakršnega sodnega nadzora.
- 41 Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo delno ugodilo tožbi, ki jo je vložila KF, pri čemer je sklep o začasni odstranitvi, sklep o odstranitvi in sklep komisije za pritožbe razglasilo za nične ter Satcen naložilo, naj KF plača znesek 10.000 EUR za povračilo nepremoženjske škode, ki jo je ta utrpela, v preostalem pa tožbo zavrnilo.

Predlogi strank

- 42 Satcen Sodišču v bistvu predlaga, naj:
- izpodbijano sodbo razveljavi;
  - tožbo KF zavrne in
  - KF naloži plačilo stroškov.
- 43 Svet Sodišču v bistvu predlaga, naj:
- izpodbijano sodbo razveljavi;
  - zavrne tožbo KF in
  - o stroških odloči v skladu s Poslovníkom Sodišča.
- 44 KF Sodišču predlaga, naj:
- pritožbo zavrne in
  - Satcen naloži plačilo stroškov.

Pritožba

- 45 Satcen v utemeljitev pritožbe navaja štiri pritožbene razloge, od katerih se prvi nanaša na nepristojnost Splošnega sodišča za odločanje o tožbi na prvi stopnji, drugi na nedopustnost te tožbe, tretji na izkrivljanje dejstev in četrti na kršitev načela dobrega upravljanja in načela spoštovanja pravice do obrambe.

Prvi in drugi pritožbeni razlog

Trditve strank

- 46 Satcen s prvim pritožbenim razlogom, ki je razdeljen na tri dele, Splošno sodišče graja, da se je izreklo za pristojno za odločanje o tožbi, ki jo je vložila KF.
- 47 Satcen v okviru prvega dela prvega pritožbenega razloga najprej trdi, da je v skladu z načelom prenosa pristojnosti iz člena 5 PEU pogoj za pristojnost sodišča Unije, da je ta izrecno določena v neki določbi. Vendar naj v obravnavanem primeru ne bi bilo tako.
- 48 Dalje, iz sodbe z dne 12. novembra 2015, *Elitaliana/Eulex Kosovo* (C-439/13 P, EU:C:2015:753), naj bi izhajalo, da sodišče Unije ni „samodejno“ pristojno, če se z zadevno odločbo ne dodeljujejo sredstva proračuna Unije. Prihodki Satcen pa naj bi bili sestavljeni iz prispevkov držav članic.
- 49 Nazadnje, Splošno sodišče naj bi napačno uporabilo pravo s tem, da je v točki 107 izpodbijane sodbe presodilo, da člen 263, peti odstavek, PDEU Svetu ne omogoča, da – kot v členu 28(6) Kadrovskih predpisov Satcen – spore, v katere je vključen organ, urad ali agencija Unije, izvzame iz pristojnosti sodišča Unije.
- 50 Satcen z drugim delom prvega pritožbenega razloga trdi, da je Splošno sodišče kršilo načelo enakega obravnavanja s tem, da je v bistvu naložilo enako sodno varstvo uradnikov in uslužbencev iz člena 270 PDEU po eni strani ter pogodbenih uslužbencev, ki jih zaposli Satcen, na drugi strani, čeprav sta ti kategoriji zaposlenih institucij, organov, uradov in agencij Unije v bistveno različnih položajih. Vsekakor naj bi se načelo enakega obravnavanja uporabljalo le za enake položaje, in ne za primerljive položaje, na katere se je Splošno sodišče napačno sklicevalo.
- 51 Tako naj iz načela enakega obravnavanja ne bi izhajalo, da bi morali imeti vsi zaposleni institucij, organov, uradov in agencij Unije v primeru spora s svojim delodajalcem na voljo enaka pravna sredstva. Natančneje, lokalni uslužbenci, zaposleni v institucijah Unije, in nekateri pogodbeni uslužbenci, katerih pogodba vsebuje arbitražno klavzulo, s katero je določena pristojnost nacionalnih sodišč, naj ne bi mogli vložiti tožbe pri sodišču Unije.
- 52 Zato naj v nasprotju s presojo Splošnega sodišča v točki 96 izpodbijane sodbe sodne prakse iz sodbe z dne 19. julija 2016, *H/Svet in drugi* (C-455/14 P, EU:C:2016:569), ne bi bilo mogoče po analogiji uporabiti v obravnavanem primeru, saj naj KF ne bi bila niti uslužbenec, ki ga je napotila država članica, niti uslužbenec, ki ga je napotila institucija Unije, temveč pogodbeni uslužbenka, ki jo je zaposlil Satcen. KF naj ob upoštevanju njenega statusa ne bi bilo mogoče primerjati z napotenim uslužbencem institucije Unije.
- 53 Satcen v okviru tretjega dela prvega pritožbenega razloga trdi, da se Splošno sodišče nikakor ne more izreči za pristojno za odločanje o tožbi na prvi stopnji zgolj na podlagi načela, kot je načelo enakega obravnavanja. Za spore pogodbene narave, kot je ta v obravnavanem primeru, naj bi bilo sodišče Unije namreč pristojno, le če obstaja arbitražna klavzula, s katero je na podlagi člena 272 PDEU izrecno določena ta pristojnost. V obravnavanem primeru pa naj ne bi bila določena nobena arbitražna klavzula, ki bi podeljevala pristojnost sodišču Unije.
- 54 Satcen z drugim pritožbenim razlogom izpodbija ugotovitev Splošnega sodišča, da sta mu člena 263 in 268 PDEU pravna podlaga za to, da se tožba, ki jo je vložila KF, šteje za dopustno. Splošno sodišče naj bi s tem, da je do te ugotovitve prišlo tako, da se je oprlo izključno na uporabo sodbe z dne 19. julija 2016, *H/Svet in drugi* (C-455/14 P, EU:C:2016:569), po analogiji, kršilo svojo obveznost obrazložitve in vsekakor napačno uporabilo pravo.

- 55 Splošno sodišče naj zlasti ne bi pojasnilo, kako naj bi uporaba te sodbe po analogiji omogočala, da se tožba, ki jo je vložila KF, šteje za dopustno, ker naj bi njen status uslužbenca Satcen preprečeval, da bi jo bilo mogoče v smislu sodne prakse opredeliti kot „tretjo osebo“ v razmerju do Satcen. V nasprotju z okoliščinami iz zadeve, v kateri je bila izdana navedena sodba, naj namreč KF ne bi bila napotena v Satcen.
- 56 Svet trditve Satcen podpira.
- 57 KF trditve Satcen prereka.

Presoja Sodišča

- 58 Na prvem mestu je treba v zvezi s trditvami, navedenimi v okviru prvega dela prvega pritožbenega razloga, v skladu s katerimi naj bi Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je v točki 107 izpodbijane sodbe presodilo, da člen 263, peti odstavek, PDEU Svetu ne omogoča, da – kot v členu 28(6) Kadrovskih predpisov Satcen – spore, v katere je vključen organ, urad ali agencija Unije, izvzame iz pristojnosti sodišča Unije, opozoriti, da Unija, kot izhaja iz člena 2 PEU, temelji med drugim na vrednotah enakosti in pravne države. Obstoj učinkovitega sodnega nadzora, namenjenega zagotovitvi spoštovanja določb prava Unije, pa je neločljivo povezan z obstojem takšne pravne države (sodba z dne 19. julija 2016, H/Svet in drugi, C-455/14 P, EU:C:2016:569, točka 41).
- 59 S členom 19 PEU, s katerim je konkretizirana vrednota pravne države, navedena v členu 2 PEU, je pristojnost za zagotovitev polne uporabe prava Unije v vseh državah članicah in učinkovitega sodnega varstva, do katerega so pravni subjekti upravičeni na podlagi tega prava, naložena sodiščem držav članic in Sodišču, pri čemer ima Sodišče izključno pristojnost, da poda dokončno razlago navedenega prava (mnenje 1/17 z dne 30. aprila 2019, EU:C:2019:341, točka 111, in sodba z dne 19. novembra 2019, A. K. in drugi (Neodvisnost disciplinskega senata vrhovnega sodišča), C-585/18, C-624/18 in C-625/18, EU:C:2019:982, točka 167).
- 60 Sodni sistem Unije je tako sestavljen iz celovitega sistema pravnih sredstev in postopkov, namenjenega zagotavljanju nadzora zakonitosti aktov institucij, organov, uradov in agencij Unije (glej v tem smislu mnenje 1/09 z dne 8. marca 2011, EU:C:2011:123, točka 70).
- 61 Naloge, ki so dodeljene nacionalnim sodiščem in Sodišču, so nujne za ohranitev značilnosti prava, uvedenega s Pogodbama (mnenje 1/09 z dne 8. marca 2011, EU:C:2011:123, točka 85).
- 62 Iz tega izhaja, da je s „posebnimi pogoji in podrobnostmi“ iz člena 263, peti odstavek, PDEU v obravnavanem primeru instituciji, organu, uradu ali agenciji Unije sicer omogočeno, da določi interne pogoje, ki jih je treba upoštevati pred tožbo in ki zlasti urejajo delovanje mehanizma samonadzora ali potek postopka sporazumne rešitve, kot je Splošno sodišče ugotovilo v točki 107 izpodbijane sodbe, vendar teh pogojev in podrobnosti v nasprotju s trditvami Satcen ni mogoče razlagati tako, da instituciji Unije omogočajo, da spore, ki zajemajo razlago in uporabo prava Unije, izvzamejo iz pristojnosti sodišč držav članic in sodišča Unije.
- 63 Iz Priloge X, točka 1, h Kadrovskim predpisom Satcen pa izhaja, da mora komisija za pritožbe uporabiti in razlagati te kadrovske predpise, ki so bili sprejeti s sklepom Sveta in ki zato vsebujejo določbe prava Unije. Poleg tega v skladu s členom 28(6), drugi stavek, navedenih kadrovskih predpisov zoper sklepe te komisije „pritožba ni možna“.
- 64 Ne da bi bilo treba presoditi, ali navedena komisija izpolnjuje merila za opredelitev kot sodišče, je treba zato ugotoviti, da je to, da se tej komisiji podeli izključna pristojnost za razlago in uporabo Kadrovskih predpisov Satcen, kot je določena v členu 28(6), drugi stavek, teh kadrovskih predpisov, vsekakor v nasprotju s sodno prakso iz točk od 58 do 61 te sodbe.

- 65 Iz tega izhaja, da Splošno sodišče s tem, da je v točki 107 izpodbijane sodbe presodilo, da člena 263, peti odstavek, PDEU ni mogoče razlagati tako, da Svetu omogoča, da sprejme določbo, kot je člen 28(6), drugi stavek, Kadrovskih predpisov Satcen, ni napačno uporabilo prava.
- 66 Dodati je treba, da je treba v obravnavanem primeru v zvezi določbami glede SZVP in akti, sprejetimi na podlagi teh določb, sicer opozoriti, da člen 24(1), drugi pododstavek, zadnji stavek, PEU in člen 275, prvi odstavek, PDEU pomenita odstopanje od pravila splošne pristojnosti, ki je s členom 19 PEU podeljena Sodišču za zagotovitev upoštevanja prava pri razlagi in uporabi Pogodb. Vendar je treba te določbe razlagati ozko, obsega odstopanja, ki je uvedeno s tema členoma, pa ni mogoče razširiti tako, da bi bila izključena pristojnost sodišča Unije za nadzor nad zakonitostjo aktov v zvezi z upravljanjem kadrov – kot so sporni sklepi – kot je Splošno sodišče pravilno ugotovilo v točki 96 izpodbijane sodbe in česar Satcen ne izpodbija (glej v tem smislu sodbo z dne 19. julija 2016, H/Svet in drugi, C-455/14 P, EU:C:2016:569, točke 39, 40, 54 in 55).
- 67 Na drugem mestu je treba v delu, v katerem Satcen Splošnemu sodišču z različnimi trditvami iz prvega in drugega pritožbenega razloga očita, da je v izpodbijani sodbi presodilo, da so pogoji za uporabo člena 263 PDEU v obravnavanem primeru izpolnjeni, opozoriti, da iz člena 263, prvi odstavek, PDEU izhaja, da Sodišče nadzira zakonitost aktov institucij, organov, uradov ali agencij Unije s pravnim učinkom za tretje osebe.
- 68 Ničnostna tožba je namenjena zagotavljanju spoštovanja prava pri razlagi in uporabi Pogodbe DEU, zato bi bila restriktivna razlaga pogojev za dopustnost tožbe, ki bi se omejevala zgolj na kategorije iz člena 288 PDEU, v nasprotju s tem ciljem (sodba z dne 9. septembra 2015, Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisija, C-506/13 P, EU:C:2015:562, točka 17 in navedena sodna praksa).
- 69 Akti, zoper katere je mogoče vložiti ničnostno tožbo, so zato vsi akti, ki jih sprejmejo institucije, organi, uradi ali agencije Unije ne glede na njihovo vrsto ali obliko, katerih namen je ustvariti zavezujoče pravne učinke, ki lahko posežejo v interese tožeče stranke, tako da bistveno spremenijo njen pravni položaj (glej v tem smislu sodbi z dne 9. decembra 2014, Schönberger/Parlament, C-261/13 P, EU:C:2014:2423, točka 13, in z dne 9. septembra 2015, Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisija, C-506/13 P, EU:C:2015:562, točka 16).
- 70 Iz ustaljene sodne prakse v zvezi z dopustnostjo ničnostnih tožb izhaja tudi, da se je treba za opredelitev izpodbijanih aktov opreti tako na vsebino teh aktov kot na namen njihovih avtorjev. V zvezi s tem so izpodbojni akti načeloma ukrepi, ki dokončno določajo stališče institucije, organa, urada ali agencije Unije ob koncu upravnega postopka in katerih namen je ustvariti zavezujoče pravne učinke, ki lahko posežejo v interese tožeče stranke, razen zlasti vmesnih ukrepov, katerih cilj je priprava končne odločbe in ki nimajo takih učinkov, ter aktov, ki le potrjujejo predhodni akt, ki se ni pravočasno izpodbijal (sodba z dne 26. januarja 2010, Internationaler Hilfsfonds/Komisija, C-362/08 P, EU:C:2010:40, točka 52).
- 71 V obravnavanem primeru ni sporno, da je z vsemi spornimi sklepi dokončno določeno stališče Satcen ob koncu upravnih postopkov. Poleg tega je tako iz njihove vsebine kot iz namena njihovih avtorjev razvidno, da je njihov namen ustvariti zavezujoče pravne učinke, ki lahko posežejo v interese KF, tako da bistveno spremenijo njen pravni položaj.
- 72 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da Splošno sodišče s tem, da je presodilo, da ti sklepi izpolnjujejo pogoje za to, da jih je mogoče šteti za izpodbojne akte v smislu člena 263 PDEU, nikakor ni napačno uporabilo prava.
- 73 Natančneje, kot je generalni pravobranilec navedel v točkah 110 in 111 sklepnih predlogov, je sicer s členom 263, prvi odstavek, PDEU pristojnost Sodišča omejena na akte s pravnimi učinki za „tretje“, vendar iz ustaljene sodne prakse izhaja, da se s tem besedilom želijo izključiti akti, ki niso akti, ki

posegajo v položaj, ker se nanašajo izključno na notranjo organizacijo uprave in ustvarjajo pravne učinke le znotraj tega notranjega področja, ne da bi ustvarjali katero koli pravico ali obveznost za tretje (glej v tem smislu sodbe z dne 25. februarja 1988, *Les Verts/Parlament*, 190/84, EU:C:1988:94, točka 8; z dne 6. aprila 2000, *Španija/Komisija*, C-443/97, EU:C:2000:190, točka 28, in z dne 2. oktobra 2018, *Francija/Parlament (Izvajanje proračunske pristojnosti)*, C-73/17, EU:C:2018:787, točka 15).

- 74 Čeprav se sporni sklepi nanašajo na notranjo organizacijo Satcen, pa so ti sklepi naslovljeni na KF v smislu člena 263, četrti odstavek, PDEU in posegajo v njen položaj v smislu sodne prakse, navedene v točkah 69, 70 in 73 te sodbe.
- 75 Ker se navedeni sklepi nanašajo na vzajemne obveznosti, ki izhajajo iz sklenitve pogodbe o zaposlitvi med Satcen in KF ter povzročajo prekinitev pogodbenega razmerja med njima, poleg tega ni mogoče šteti, da ne gre za spor med Satcen in „tretjim“ v smislu člena 263, prvi odstavek, PDEU.
- 76 Prav tako ni sporno, da se, kot je razvidno iz točke 122 izpodbijane sodbe, člen 270 PDEU ne uporabi za položaj KF, saj niti Sklep 2014/401 niti Kadrovski predpisi Satcen ne določajo uporabe Kadrovskih predpisov in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Unije.
- 77 Iz tega izhaja, da Splošno sodišče s tem, da je v točki 123 izpodbijane sodbe v bistvu presodilo, da z zaposlitvenim razmerjem med KF in Satcen ta spor ni izključen s področja uporabe člena 263, prvi odstavek, PDEU, ni napačno uporabilo prava.
- 78 Na tretjem mestu v zvezi s trditvijo Satcen, ki temelji na pogodbeni naravi njegovih odnosov s KF, iz ustaljene sodne prakse izhaja, da v primerih, v katerih pravni položaj tožeče stranke spada v okvir pogodbenih razmerij, katerega pravno ureditev ureja pravo, ki sta ga izbrali pogodbeni stranki, pristojnost sodišča Unije za razlago in uporabo določb Pogodbe DEU v okviru ničnostne tožbe ne velja, saj so za tak položaj načeloma in v skladu s členom 274 PDEU pristojna nacionalna sodišča. Zato se lahko tožba, če je tožeča stranka s pogodbo zavezana v razmerju do institucije, organa, urada ali agencije, pri sodišču Unije na podlagi člena 263 PDEU vložiti samo, če izpodbijani akt ustvarja zavezujoče pravne učinke, ki presegajo tiste iz pogodbenega razmerja, ki zavezuje stranki, in ki pomenijo izvajanje prerogativ javne oblasti, ki so instituciji, organu, uradu ali agenciji podeljene kot upravnemu organu (glej v tem smislu sodbi z dne 9. septembra 2015, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, točki 18 in 20, in z dne 28. februarja 2019, *Alfamicro/Komisija*, C-14/18 P, EU:C:2019:159, točka 48 in 50).
- 79 Če bi se namreč sodišče Unije izreklo za pristojno za odločanje o ničnosti aktov, ki spadajo v popolnoma pogodbeni okvir, ne bi tvegalo samo izgube smisla člena 272 PDEU, ki omogoča vzpostavitev sodne pristojnosti Unije na podlagi arbitražne klavzule, ampak tudi, da bi v primerih, v katerih pogodba ne vsebuje arbitražne klavzule, razširilo svoje sodne pristojnosti prek meja, ki jih določa člen 274 PDEU, ki nacionalnim sodiščem podeljuje splošno pristojnost za odločanje v sporih, v katerih je Unija stranka (sodbi z dne 9. septembra 2015, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, točka 19, in z dne 28. februarja 2019, *Alfamicro/Komisija*, C-14/18 P, EU:C:2019:159, točka 49 in navedena sodna praksa).
- 80 Namen tega, da se sodišče Unije odpove izvajanju pristojnosti, ki so mu podeljene s členom 263 PDEU, če pravni položaj tožeče stranke spada v okvir pogodbenih razmerij, je tako zagotoviti skladno razlago členov 263, 272 in 274 PDEU in zato ohraniti skladnost sodnega sistema Unije, ki je, kot je opozorjeno v točki 60 te sodbe, sestavljen iz celovitega sistema pravnih sredstev in postopkov, namenjenega zagotavljanju nadzora zakonitosti aktov institucij, organov, uradov in agencij Unije.
- 81 Enako je Sodišče v okviru spora o nepogodbeni odgovornosti Unije presodilo, da je treba za določitev sodišča, pristojnega za odločanje o posamezni odškodninski tožbi zoper Unijo, preveriti, ali je predmet te tožbe uveljavljanje pogodbene odgovornosti Unije ali njene nepogodbene odgovornosti, ter da zgolj z navedbo pravnih pravil, ki ne izhajajo iz pogodbe, upoštevne v obravnavanem primeru, vendar jih

morajo stranke upoštevati, ni mogoče spremeniti narave spora in zato spor izvzeti iz pristojnosti pristojnega sodišča. Sicer bi se lahko narava spora in torej pristojno sodišče spreminjala glede na določbe, na katere se sklicujejo stranke, kar bi bilo v nasprotju s pravili stvarne pristojnosti posameznih sodišč (sodba z dne 18. aprila 2013, Komisija/Systran in Systran Luxembourg, C-103/11 P, EU:C:2013:245, točki 61 in 65).

- 82 Pojem „nepogodbena odgovornost“ v smislu člena 268 PDEU in 340, drugi odstavek, PDEU, ki je samostojen, je treba zato načeloma razlagati ob upoštevanju njegovega namena, ki je omogočanje delitve pristojnosti med sodišči Unije in nacionalnimi sodišči (glej v tem smislu sodbo z dne 18. aprila 2013, Komisija/Systran in Systran Luxembourg, C-103/11 P, EU:C:2013:245, točka 62).
- 83 Vendar je treba v obravnavanem primeru navesti, da člen 28(6), drugi stavek, Kadrovskih predpisov Satcen, kot je razvidno iz točke 62 zgoraj, izrecno izključuje vsakršen sodni nadzor nacionalnih sodišč ali sodišč Unije nad sklepi komisije za pritožbe in zato nad sklepi direktorja Satcen, na katere se nanašajo.
- 84 Zato bi v takih okoliščinah to, da bi se Sodišče in Splošno sodišče odpovedali izvajanju pristojnosti, ki so jima podeljene s členoma 263 in 268 PDEU, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 112 sklepnih predlogov, povzročilo, da bi bili taki sklepi izvzeti iz vsakršnega sodnega nadzora, ne glede na to, ali ga izvajajo sodišča Unije ali nacionalna sodišča, ne da bi bila ta odpoved upravičena s skrbjo spoštovanja delitve pristojnosti med sodiščem Unije in nacionalnimi sodišči, ki se želi zagotavljati s Pogodbo DEU.
- 85 V takih okoliščinah pa morata Sodišče in Splošno sodišče izvajati pristojnosti, ki so jima podeljene s Pogodbo DEU, da zagotovita obstoj učinkovitega sodnega nadzora v smislu sodne prakse, navedene v točkah od 58 do 61 te sodbe.
- 86 Iz tega izhaja, da v nasprotju s trditvami Satcen Splošno sodišče s tem, da je v točki 132 izpodbijane sodbe presodilo, da je kljub pogodbenim razmerjem, ki obstajajo med Satcen in KF, na podlagi členov 263 in 268 PDEU pristojno za odločanje o tem sporu, ni napačno uporabilo prava.
- 87 Na četrtem mestu je treba ob upoštevanju preudarkov iz točk od 65 do 86 te sodbe tudi trditve, ki jih je Satcen navedel v okviru prvega dela prvega pritožbenega razloga, ki se nanašajo na kršitev načela prenosa pristojnosti, določenega v členu 5 PEU, in na neobstoj dodeljevanja sredstev proračuna Unije, zavrtniti kot neutemeljene.
- 88 Na petem mestu je treba v zvezi s trditvami – ki jih je Satcen navedel v okviru drugega in tretjega dela prvega pritožbenega razloga ter v okviru drugega pritožbenega razloga – ki se nanašajo na to, da naj bi Splošno sodišče kršilo načelo enakega obravnavanja, najprej navesti, da očitek, da se je Splošno sodišče napačno izreklo za pristojno zgolj na podlagi tega načela, izhaja iz napačnega razumevanja izpodbijane sodbe.
- 89 Namreč, Splošno sodišče je sicer navedeno načelo omenilo v okviru razlogovanja, vendar je iz točk 99, 103 in 120 izpodbijane sodbe nedvoumno razvidno, da se je za pristojno za odločanje o tožbi KF izreklo na podlagi členov 263 in 268 PDEU.
- 90 Dalje je treba opozoriti, da načelo enakega obravnavanja v skladu z ustaljeno sodno prakso zahteva, da se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in da se različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je taka obravnava objektivno utemeljena (sodba sodišča z dne 3. decembra 2019, Češka republika/Parlament in Svet, C-482/17, EU:C:2019:1035, točka 164).
- 91 Satcen zato prav tako ne more trditi, da se to načelo uporablja le za enake položaje.

- 92 Nazadnje je treba v zvezi s primerjavo med položajem pogodbenih uslužbencev Satcen, kot je KF, na eni strani in položajem strokovnjakov, uradnikov in uslužbencev, napotenih iz držav članic ali Unije, na drugi navesti, da je Splošno sodišče v točkah od 95 do 98 izpodbijane sodbe presodilo, da je obravnavani spor soroden sporom med institucijo, organom, uradom ali agencijo Unije, ki ne spadajo na področje SZVP, ter enim od njihovih uradnikov ali uslužbencev in da ni mogoče šteti, da se odstopanje od pristojnosti sodišča Unije, določeno v členu 24(1), drugi pododstavek, zadnji stavek, PEU in členu 275, prvi odstavek, PDEU, ki ga je treba razlagati ozko, razširi tako, da izključuje pristojnost sodišča Unije za nadzor nad zakonitostjo aktov, kakršni so sporni sklepi.
- 93 V zvezi s tem je treba navesti, da sta ta položaja, kot izhaja iz presoje iz točk 71, 72, od 74 do 77 in 86 te sodbe, vsekakor primerljiva.
- 94 Poleg tega je Splošno sodišče v točkah 102 in 103 izpodbijane sodbe tudi pravilno ugotovilo, da je sicer prvotna povezava Satcen z ZEU, ki je mednarodna medvladna organizacija, v preteklosti pomenila, da položaja zaposlenih Satcen ni bilo mogoče enačiti s položajem uslužbencev Evropske skupnosti, vendar to več ne velja od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe 1. decembra 2009, saj gre od tega datuma pri sporih med Satcen in njegovimi zaposlenimi očitno za položaj, ki je primerljiv s položajem sporov med uslužbenci Unije in njihovim delodajalcem.
- 95 Splošno sodišče zato s tem, da je ugotovilo, da je pristojno za nadzor nad zakonitostjo aktov v zvezi z upravljanjem kadrov, kot so sporni sklepi, ni kršilo načela enakega obravnavanja.
- 96 Na šestem in zadnjem mestu v zvezi z domnevnim neobstojem obrazložitve izpodbijane sodbe, navedenim v okviru drugega pritožbenega razloga, zadostuje opozoriti, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da se z obveznostjo obrazložitve Splošnemu sodišču ne nalaga, naj zagotovi razlago, ki bi izčrpno in posamično sledila razlogovanju strank v sporu, in da je torej obrazložitev lahko implicitna, če zadevnim osebam omogoča, da se seznanijo z razlogi, iz katerih Splošno sodišče ni sprejelo njihovih trditvev, Sodišču pa omogoča, da ima na voljo dovolj elementov za izvajanje nadzora (sodba z dne 9. marca 2017, Ellinikos Chrysos/Komisija, C-100/16 P, EU:C:2017:194, točka 32).
- 97 V obravnavanem primeru obrazložitvev iz točk od 80 do 114, od 119 do 123 in od 125 do 131 izpodbijane sodbe Satcen omogoča seznanitev z razlogi, iz katerih je Splošno sodišče zavrnilo tako njegove trditve, ki se nanašajo na nepristojnost tega sodišča za odločanje o tožbi na prvi stopnji, kot tudi tiste, ki se nanašajo na nedopustnost te tožbe, Sodišču pa, da opravi nadzor.
- 98 Glede na zgoraj navedene preudarke je treba prvi in drugi pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljena.

Tretji pritožbeni razlog

Trditve strank

- 99 Satcen Splošnemu sodišču očita, da je izkrivilo dejstva s tem, da je ugotovilo, da je bila uporaba vprašalnika z več ponujenimi odgovori v okviru upravne preiskave očitno neustrezna metoda za ugotavljanje resničnosti dejstev in presojo ravnanja KF, medtem ko naj bi lahko bili osebni pogovori v zvezi s tem ustreznejše sredstvo. Osebe, ki so izpolnile ta vprašalnik, naj bi namreč že bile zaslišane med januarjem in februarjem 2013, in sicer med preiskavo v zvezi s primernostjo vedenja in medosebnimi odnosi v Satcen. Poleg tega naj bi bili osebni pogovori opravljeni tudi med upravno preiskavo.
- 100 Splošno sodišče naj bi izkrivilo dejstva tudi s tem, da je ugotovilo, da so sklepi temeljili le na obtožbah, ki se nanašajo na splošne kategorije ravnanj, ne da bi bil ugotovljen obstoj konkretnega dogodka ali ravnanja, ki bi ga bilo mogoče opredeliti kot „nadlegovanje“. Podrobna pisna pričevanja naj bi bila

namreč priložena poročilu o preiskavi z dne 2. julija 2013. Teh pričevanj pa naj Splošno sodišče ne bi upoštevalo, tako da naj to sodišče ne bi upoštevalo vseh dokumentov, na katere naj bi se oprl namestnik direktorja Satcen, ko je prišel do svojih ugotovitev.

101 Svet trditve Satcen podpira.

102 KF trditve Satcen prereka.

Presoja Sodišča

103 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča iz člena 256(1), drugi pododstavek, PDEU in člena 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije izhaja, da je Splošno sodišče edino pristojno, prvič, za ugotavljanje dejanskega stanja, razen če bi vsebinska nepravilnost njegovih ugotovitev izhajala iz listin v spisu, ki so mu bile predložene, in drugič, za presojo tega dejanskega stanja (sodba z dne 8. marca 2016, Grčija/Komisija, C-431/14 P, EU:C:2016:145, točka 30 in navedena sodna praksa).

104 Presoja dejanskega stanja, razen pri izkrivljanju dokazov, predloženih Splošnemu sodišču, zato ni pravno vprašanje, ki bi bilo predmet nadzora Sodišča (sodba z dne 8. marca 2016, Grčija/Komisija, C-431/14 P, EU:C:2016:145, točka 31 in navedena sodna praksa).

105 Kadar pritožnik trdi, da je Splošno sodišče izkrivilo dokaze, mora v skladu s členom 256 PDEU, členom 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije in členom 168(1)(d) Poslovnika natančno navesti dokaze, ki naj bi jih to sodišče izkrivilo, in dokazati napake pri analizi, ki so po njegovem mnenju povzročile, da je Splošno sodišče izkrivilo dokaze. Poleg tega mora biti v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča izkrivljanje očitno razvidno iz listin v spisu, ne da bi bilo treba na novo presojati dejstva in dokaze (sodba z dne 8. marca 2016, Grčija/Komisija, C-431/14 P, EU:C:2016:145, točka 32 in navedena sodna praksa).

106 V obravnavanem primeru je treba opozoriti, da v nasprotju s trditvami Satcen poročilo o preiskavi z dne 2. julija 2013 ne vsebuje nobene priloge, ki bi utemeljevala odgovore izprašanih oseb, ali drugih dokazov, saj so bili ti odgovori in dokazi priloženi šele poročilu, ki ga je disciplinska komisija sestavila 25. oktobra istega leta.

107 Iz vsebine tega poročila o preiskavi najprej izrecno in nedvoumno izhaja, da je rezultat zaslišanj, opravljenih med januarjem in februarjem 2013, sicer prispeval k začetku upravne preiskave, vendar ti razgovori niso bili del te preiskave, dalje, da se je navedeno poročilo o preiskavi opiralo izključno na pričevanja, ki so jih napisale in podpisale osebe, ki so bile zaslišane z vprašalnikom z več ponujenimi odgovori, in nazadnje, da so ugotovitve iz tega poročila o preiskavi temeljile samo na preudarkih glede splošnih kategorij ravnanja, ki so bile KF pripisane v tem vprašalniku, ne da bi bili navedeni konkretni elementi, ki bi izhajali iz odgovorov uslužbencev na odprti vprašanji iz vprašalnika, kot je Splošno sodišče ugotovilo v točki 204 izpodbijane sodbe.

108 Poleg tega je iz točk od 200 do 206 izpodbijane sodbe razvidno, da Splošno sodišče natančnih odgovorov, ki so jih zagotovile tako izprašane osebe, ni prezrlo, kot to navaja pritožnik, temveč da je upravno preiskavo grajalo zaradi neustreznosti vprašalnika z več ponujenimi odgovori, ki jo je ugotovilo in ki bi glede na njegove ugotovitve med drugim in nujno morale vplivati na vsebino odgovorov izprašanih oseb na odprti vprašanji iz tega vprašalnika.

109 Ker iz listin v spisu ni očitno razvidno nobeno izkrivljanje, je treba tretji pritožbeni razlog zavrni kot neutemeljen.

Četrta pritožbeni razlog

Trditve strank

- 110 Satcen najprej trdi, da se lahko pravica osebe, zoper katero poteka upravna preiskava zaradi psihičnega nadlegovanja, da pred koncem te preiskave predloži pripombe, omeji zaradi varstva interesov vpletenih tretjih oseb, zlasti zaradi preprečitve povračilnih ukrepov. V obravnavanem primeru pa naj bi bila omejitev te pravice nujna, zlasti glede na veliko število pritožb in majhnost Satcen. Vsekakor naj bi bilo treba šteti, da različni predhodni razgovori, zlasti tisti, ki so potekali v okviru letnih poročil, med katerimi je KF lahko predstavila svoja pripombe, zadostujejo za zagotovitev pravice zadevne osebe do izjave.
- 111 Dalje, niti iz Kadrovske predpisa Satcen niti iz sodne prakse naj ne bi izhajalo, da je treba spoštovati natančen rok med pozivom na razgovor, ki ga je treba opraviti pred začetkom disciplinskega postopka, in izvedbo tega razgovora. Vsekakor naj bi bilo treba rok, ki je bil KF določen za pripravo na navedeni razgovor, presojati ob upoštevanju načela sorazmernosti, zlasti ob upoštevanju resnih dejanj, ki se očitajo zadevni osebi, in nujnosti, ki iz tega izhaja. Poleg tega naj sklep o začetku disciplinskega postopka ne bi bil akt, ki posega v položaj.
- 112 Nazadnje, po mnenju Satcen je imel direktor tega centra zaradi široke diskrecijske pravice, ki jo je imel, pri tehtanju zadevnih interesov pravico dati prednost pravicam in interesom oseb, ki so vložile pritožbe zaradi nadlegovanja, pred pravico KF, da dostopa do listin iz spisa pred sprejetjem sklepa o začetku disciplinskega postopka, ker naj bi bilo tveganje povračilnih ukrepov v zvezi s temi osebami previsoko in naj bi še naprej obstajalo tudi po koncu opravljene upravne preiskave.
- 113 Svet trditve Satcen podpira.
- 114 KF trditve Satcen prereka.

Presoja Sodišča

- 115 Člen 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, naslovljen „Pravica do dobrega upravljanja“, v odstavku 1 določa, da ima vsakdo pravico, da institucije, organi, uradi in agencije Unije njegove zadeve obravnavajo nepristransko, pravično in v razumnem roku.
- 116 Člen 41(2) Listine o temeljnih pravicah določa, da pravica do dobrega upravljanja vključuje zlasti, najprej, pravico vsake osebe, da se izjasni pred sprejetjem kakršnega koli posamičnega ukrepa, ki jo prizadene, nato, pravico vsake osebe do vpogleda v svoj spis ob spoštovanju legitimnih interesov zaupnosti ter poklicne in poslovne tajnosti, ter nazadnje, obveznost uprave, da svoje odločitve obrazloži.
- 117 Natančneje, pravica do izjave zagotavlja, da ima vsaka oseba možnost, da koristno in učinkovito poda svoje stališče v upravnem postopku, in to pred sprejetjem vsake odločbe, ki bi lahko negativno vplivala na njene interese (sodba z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 53).
- 118 V zvezi s tem iz člena 1(1) Priloge IX h Kadrovskim predpisom Satcen izhaja, da se po končani preiskavi nikakor ne sme pripraviti sklepnih ugotovitev, v katerih je z imenom naveden uslužbenec, če ta ni imel možnosti dati pripombe v zvezi z dejstvi, ki se nanašajo nanj.
- 119 Poleg tega lahko direktor Satcen v skladu s členom 2 te Priloge IX šele po tem, ko je zadevnega uslužbenca obvestil o vseh dokazih v spisu in ga zaslišal, na podlagi poročila o preiskavi med drugim odloči, da po potrebi začne disciplinski postopek.

- 120 V obravnavanem primeru iz tega izhaja, da bi moral namestnik direktorja Satcen, preden je direktorju predložil svoje predloge, vsekakor pa direktor, preden je sprejel sklep, ki je prizadel KF, spoštovati pravico te osebe do izjave (glej po analogiji sodbo z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 56).
- 121 Natančneje, KF je imela pravico, da se ji – zato da bi lahko učinkovito predstavila svoje pripombe – posreduje vsaj povzetek izjav različnih izprašanih oseb, in sicer v delu, v katerem jih je namestnik direktorja Satcen v poročilu o preiskavi uporabil, da je direktorju Satcen pripravil priporočila, na podlagi katerih se je ta odločil zoper KF začeti disciplinski postopek, pri čemer je treba pri posredovanju tega povzetka po potrebi spoštovati legitimne interese glede zaupnosti (glej po analogiji sodbo z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 57).
- 122 Sodišče je poleg tega že imelo priložnost pojasniti, da je treba „razumnost“ roka, ki ga ima institucija, organ, urad ali agencija Unije za sprejetje zadevnega akta, kadar trajanje postopka z določbo prava Unije ni določeno, presojati na podlagi vseh okoliščin posamezne zadeve, zlasti glede na interese strank v sporu, zapletenost zadeve in ravnanje zadevnih strank (glej v tem smislu sodbo z dne 28. februarja 2013, preveritev Arango Jaramillo in drugi/EIB, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, točka 28).
- 123 Zato Splošno sodišče, kot je generalni pravobranilec navedel v točkah 154, 156 in 158 sklepnih predlogov, ni napačno uporabilo prava s tem, da je v točkah 216 in od 219 do 223 izpodbijane sodbe najprej presodilo, da bi morala namestnik direktorja Satcen in direktor tega centra pred sprejetjem poročila o preiskavi in sklepa o začetku disciplinskega postopka v zvezi s KF to osebo učinkovito zaslišati, nato, da bi morala zadevni osebi zato posredovati dejstva, ki se nanašajo nanjo in določiti razumen rok za pripravo pripomb, ter nazadnje, da bi moralo biti to posredovanje vsaj v obliki povzetka izjav različnih izprašanih oseb, ki bi moral biti sestavljen ob spoštovanju morebitnih legitimnih interesov teh prič glede zaupnosti.
- 124 Poleg tega, kot je bilo opozorjeno v točki 104 te sodbe, presoja dejstev, razen v primeru izkrivljanja dokazov, predloženih Splošnemu sodišču, ni pravno vprašanje, ki bi bilo kot tako predmet nadzora Sodišča. Ker pa Satcen ne zatrjuje nikakršnega izkrivljanja dokazov, je treba njegove trditve zavrniti kot nedopustne v delu, v katerem se z njimi od Sodišča zahteva, da opravi novo presojo dejstev v zvezi s tehtanjem zadevnih interesov in razumnostjo roka, določenega KF za pripravo na razgovor z direktorjem Satcen.
- 125 Ob upoštevanju zgoraj navedenih preudarkov je treba četrti pritožbeni razlog zavrniti.
- 126 Glede na vse zgoraj navedene preudarke je treba pritožbo zavrniti.

Stroški

- 127 Člen 184(2) Poslovnika določa, da če pritožba ni utemeljena, o stroških odloči Sodišče.
- 128 V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 184(1) navedenega poslovnika, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.
- 129 Na podlagi člena 184(4) Poslovnika, če pritožbe ni vložil intervenient na prvi stopnji, se mu lahko plačilo stroškov pritožbenega postopka naloži le, če je sodeloval pri pisnem ali ustnem delu postopka pred Sodiščem. Če taka stranka sodeluje v postopku, lahko Sodišče odloči, da nosi svoje stroške.
- 130 Ker Satcen s svojimi predlogi ni uspel, KF pa je predlagala, naj se mu naloži plačilo stroškov, mu je treba naložiti, da poleg svojih stroškov nosi tudi stroške KF.

¹³¹ Ker je Svet sodeloval v postopku pred Sodiščem, je treba odločiti, da v okoliščinah obravnavanega primera nosi svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

- 1. Pritožba se zavrne.**
- 2. Satelitskemu centru Evropske unije (Satcen) se naloži, da poleg svojih stroškov nosi stroške KF.**
- 3. Svet Evropske unije nosi svoje stroške.**

Podpisi